

Цей номер шкільного журналу «МИ» присвячений в основному тим, хто закінчує нашу школу в цьому році, а також тим, хто закінчив її в минулому році.

Але, звичайно ж, багато матеріалів буде і на інші теми. Адже МИ – це таке багатогранне поняття!

Про те, хто МИ, які МИ, чим МИ живемо – читайте в журналі «МИ»!

Новий президент школи

Читайте на 2- й стор.

Про святкування Дня учителя

На стор.4

Ексклюзивне інтерв'ю із студенткою Яною Іваненко

На стор.13

Батьки, стаття для вас

На стор.29

Мандрівки, гумор

Шукайте на стор. 25, 32

Говорить психолог школи

На стор. 26

Про 5 – і та 11- і класи нашої школи

Читайте на стор.6, 10, 16

Шостий номер журналу робили:

Члени студії журналістів-аматорів

(Керівник Л. А. Грінченко)

Дизайн титульних сторінок – Олександр Ковальов, 11-А кл.,
О. С. Зеленський

Комп'ютерний набір – учні 11- х класів

Малюнки – Микола Пінчук, Олександр Ковальов, 11-А кл.

Верстка й дизайн – О. С. Зеленський

Редактор – Оксана Назимко, 11-В клас

У нашій школі новий Президент!

Юля Зеленська, учениця 9-А класу. Енергійна, ініціативна дівчина. До речі, одна з найактивніших журналісток нашого журналу.

Звернення Президента до учнів школи

Дуже вдячна всім, хто за мене проголосував, довірив мені таку почесну місію.

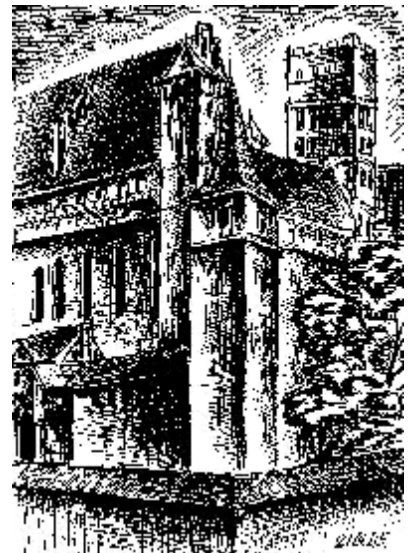
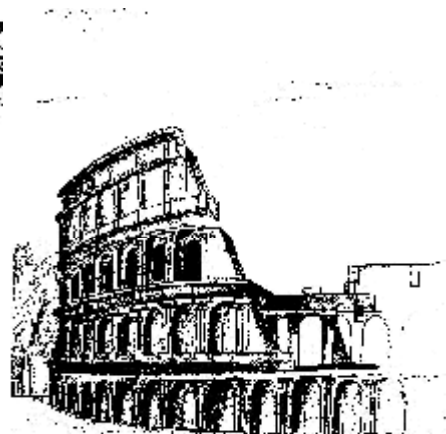
Намагатимуся виправдати вашу довіру. Щодо моїх планів, то, насамперед, я збираюся налагодити роботу шкільного самоврядування. Ну, і, звичайно ж, втілювати в життя всі ті задуми, про які я розповідала в своїй передвиборчій програмі.

Юля!

“Ми” вітаємо тебе з перемогою на виборах, бажаємо успіхів у роботі на благо рідної школи.

Нових тобі перемог!

Редколегія журналу “МИ”

Відгомін Соловків

26 жовтня—день пам'яті соловецьких в'язнів, розстріляних в урочищі Сандармох.

Лесь Курбас, Микола Зеров, Валер'ян Підмогильний, Микола Куліш, Сергій Грушевський, Антон Крушельницький та його сини Богдан і Остап... Науковці, митці, педагоги. Наприкінці жовтня 1937 року їх розстріляли в урочищі Сандармох, що на півдні Карелії. Ці масові розстріли почалися 27 жовтня, за кілька днів там убили 1111 в'язнів Соловецької тюрми особливого призначення (СТОН). Серед них 290 українців—цвіт нації. Постріли малописьменного ката Матвєєва змінили хід нашої історії.

Біля пам'ятника Лесеві Курбасу (на перехресті вулиць Прорізної та Пушкінської) відбулася панахида та жалобний мітинг пам'яті Половецького етапу. Як завжди, зігріти спомином душі загиблих зібралися їхні родичі, а також члени неформального товариства «Українські Соловки», Київської міської організації «Меморіал ім. В.Стуса», Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих, учасники щорічних експедицій на Соловки та в Сандармох і всі, хто вірить, що сердечною молитвою можна випросити мир убієнним душам. Хто не зміг приєднатися до гурту — традиційно запалив удома свічку пам'яті.

Усе починалося так: 2 липня 1937 року політбюро ЦК ВКП(б) схвалило постанову П 51/94 «Про антирадянські елементи». Згідно з нею, секретарям обласних, крайових, республіканських організацій та представникам НКВД треба було за п'ять днів створити «особливі трійки» і визначити кількість осіб, що підлягають розстрілу або висланню. Операція розпочалася 5 серпня 1937 року і мала тривати 4 місяці. Насправді ж була припинена аж 15 листопада 1938 року. Це була наймасовіша за всю «совєтську» епоху «чистка» суспільства від «людського матеріалу», непридатного для будівництва комунізму. За час кампанії «особливі трійки» без розслідувань, судів, прокурорів, захисників і, здебільшого, без самих звинувачених винесли 681692 смертні вироки.

На кожну республіку, область, район спускалися ліміти на репресування за I і II категоріями (I — розстріл, II — ув'язнення, співвідношення 3 до 1). «Знизу» посилалися звіти, розгорнулося «соціалістичне змагання» за перевиконання планів, вимоги збільшити їх, особливо за I категорією. Так нарком внутрішніх справ УРСР Ізраїль Леплевський тричі звертався за таким збільшенням, а новопризначений у січні 1938 року нар-

ком Александр Успенський — двічі. Москва задовольняла їхні прохання.

Дія «трійок» поширилася на всі категорії населення. Під репресії потрапили «куркулі», «контрреволюціонери» різних відтінків; «повстанці», «церковники», «шпигуни», «троцькісти», «шкідники», «буржуазні націоналісти»... Безперечно, репресії зачепили всі народи, що мали нещастя залишитися в Російській імперії під новою назвою СРСР. Та чи не найбільше постраждав український народ, бо він з його глибокою релігійністю, волелюбністю, потягом до самостійного господарювання майже повністю був непридатним для будівництва комунізму. Його

слід було замінити нововиведеним «совєцьким» народом.

На виконання згаданої постанови, «чистка» відбулася також у концтаборах. Начальник Со-

ловецької тюрми особливого призначення Іван Апетер одержав наказ скласти список на розстріл 11825 в'язнів. До цього списку він відібрав інтелігенцію практично з усіх народів СРСР (мабуть, для того, щоб напередодні 20-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції скріпити «дружбу народів»). Одна група з 509 в'язнів була розстріляна під Ленінградом 8 грудня 1937 року, інша — 198 людей — на Соловках 14 лютого 1938 року. Доля решти, так званого «соловецького етапу», тривалий час не була відома. За легендою, цих в'язнів потопили в Білому морі. І тільки в 1997 році було встановлено: 27 жовтня і 1 — 4 листопада 1937 року капітан Михайл Матвєєв власноруч розстріляв 1111 соловецьких в'язнів в урочищі Сандармох — «обычном месте расстрелов» на півдні Карелії, неподалік Біломорканалу, там, де в 150 ямах уже покоїлися приблизно 8 тисяч жертв—будівників Біломорканалу, карелів, фінів...

Не забудьте

День пам'яті жертв голодомору та політичних репресій відзначають в Україні щороку в четверту суботу листопада. 14 травня 2003 р. Верховна Рада України визнала Голодомор 1932-33 рр. актом геноциду проти українського народу, свідомо організованим сталінським режимом.

Не маємо права забути!

Учителю!

Вклоняюся доземно перед великим іменем твоїм!

Святкування Дня учителя в Куликівській школі – репортаж з місця події.

Навкруги все посипано золотавим, багряним листям, червоніють кетяги калини... Надворі осінь ще не встигла як слід пофарбувати все навкруги, а у рекреації школи вже зранку панує святковий осінній настрій.

Заповнена людьми зала, потроху сходяться винуватці свята – наші любі педагоги. Уже при вході одинадцятикласники вітають їх квітами. У очах кожного вчителя ми бачимо якусь однакову іскорку і водночас зовсім різні замріяні погляди. Учителі-пенсіонери, напевно, відчують себе гостями в школі, згадують свої молоді роки, коли вони повністю присвячували себе улюбленій професії; молоді вчителі, напевно, згадують, як ще зовсім недавно вони самі готували свято для своїх наставників. У кожного з них свої думки, враження, та всі однаково розуміють, наскільки відповідальною є їхня професія, як багато вони дають дітям того, що потім стає невід'ємною частиною дитячої, а потім дорослої душі.

Свято розпочалося задушевно й невимушено. Звучать слова Ліни Костенко, випускники кружляють у чарівному вальсі. Усі ми поступово ніби опиняємося у якомусь іншому світі – поетичному й дійсно прекрасному.

Під час звучання пародій, кумедних віршів у виконанні одинадцятикласників зала наповнювалася гучним сміхом. Не міг не привернути увагу виступ

талановитих юних школярів. А взагалі, усі ми дуже старалися і створили дійсно святковий настрій у цей важливий день.

Ну, а яке ж свято без нагород! Усі вчителі були нагороджені орденами, до того ж почесними. Забули тільки чомусь про класних керівників. На нашу думку, їм варто вручити орден «За мужність і героїзм», адже їм найбільше псуємо нерви ми – учні. Концерт усім дуже сподобався. Ми отримували гарні відгуки від учителів, а це – найголовніше. Адже це свято було для вас, шановні вчителі, і воно було від щирого серця. Ми хочемо, щоб хоч раз на рік ви дійсно відчули, наскільки ви потрібні нам, молодому та нерозважливому поколінню.

Щоб дійсно переконати наших читачів, що свято сподобалося вчителям, ми подаємо кілька відгуків про концерт.

Володимир Олександрович Скоромець, директор школи:

- Я побачив, що одинадцятикласники вже зовсім дорослі, дуже талановиті. Звісно, якщо діти працюють над собою, удосконалюють себе, то вони відкривають нові таланти, здібності. Свято дуже сподобалося.

Учні дуже артистично виконали номери. Гарно виступали танцювальні пари, співали пародисти, але безумовно запам'яталося все.

Працуйте над собою, і все у вас виходитиме й далі.

Валентина Михайлівна Мельник:

- Концерт був незабутній. Я відчула насолоду, гордість, радість. Наші випускники розумні, інтелігентні. Сподобалася естетика, вміння поводитися на сцені. Видно, що була проведена велика підготовка.

Сподобалося все, а найбільше, що вся програма була дуже продумана, чергувався гумор і серйозне. Відчувалося, що в концерт вклали душу. Я думаю, що жоден із виступів не залишив байдужим нікого.

Учням, які показували свої таланти вперше, я хочу побажати успіхів у досягненні вершин сценічної майстерності.

Тамара Федорівна Євлан:

- Я сприймала концерт досить емоційно. Мені сподобалася організація свята. Дуже гарними були сценарій, початок концерту. Усе було продумано, виважено, кожен номер відповідав якійсь ідеї.

Сподобалося все. Але окремо хочу відзначити вальс у виконанні А. Кислої, Л. Бутко, К. Канавця та О. Ковальова і

виступ Аліси Петрівни Кавальнової, він мене надзвичайно вразив.

Хочу побажати вам творчої наснаги. Хотілося б збільшити масовість виступаючих, адже на мою думку, кожна мати хотіла б бачити свою талановиту дитину на сцені. А діти всі талановиті. Успіхів вам!

Лілія Володимирівна Гнилуша:

- Святково прибраний зал, ніжна мелодія, сяючі очі учнів. Кращого початку свята і не придумаєш. А концерт-це було щось надзвичайне! Прекрасно підібраний репертуар, майстерне виконання, а головне, те тепло, з яким наші добрі, щирі, молоді та гарні учні віддавали частинку свого серця своїм наставникам – учителям.

Усі номери були чудово підготовлені. Щось конкретно навіть важко виділити.

Я б хотіла подякувати класним керівникам випускних класів та учням за справжнє свято, подароване нам. Не зупиняйтесь на досягнутому. Працуйте! Із вас вийдуть неабиякі артисти!

Спасибі вчителям за щирі, добрі слова, за побажання. Ми старалися з усіх сил і приємно, що твоя праця оцінена по заслугах.

*Діана Баиша, Альона Кисла,
11-А клас.*

Класний керівник

У одному з номерів журналу “Ми” класний керівник Ольга Миколаївна Іванюк захоплено розповідала про свій клас.

Сьогодні її учениця Юля Зеленська від імені всього класу розповідає про свого класного керівника і бере в Ольги Миколаївни ексклюзивне інтерв'ю.

- *Ольго Миколаївно, ви учитель з досить великим стажем. Чому Ви в юності обрали саме цю професію і чи не шкодуєте зараз про той свій вибір?*

- Про свій вибір я не жалкую. І взагалі, вважаю, учителями, здебільшого, стають ті, хто мав гарний приклад у шкільні роки. Я, на моє велике щастя, у школі мала просто чудових викладачів. І саме через це пішла до педінституту, щоб подальше своє життя пов'язати зі школою, дітьми та викладацями.

- *Наскільки мені відомо, спочатку ви отримали освіту вчителя біології та хімії, а потім ще й географії. обидва нахили природничі. Чи не через це Ви любляєте туристичні пісні біля багаття і взагалі туризм?*

- Ні, мій потяг до природи і до туристичних пригод ніяк не пов'язаний із вибраною колись професією. Уперше в похід я поїхала ще в шостому класі. Та й у школі я ніколи не приділяла особливої уваги географії чи біології, я любила також і літературу. Писала твори, до речі, дуже непогано.

Природничий факультет я обрала, наслідуючи старшу сестру. У дитинстві я обожаювала слухати її розповіді про цікаві практикуми, під час яких вони, студенти, виїжджали на природу.

- *Ви щойно повернулися з чергового походу. Які враження Ви привезли з Кримських гір?*

- Враження просто незабутні. Крим у жовтні – це щось магічне, неперевершене. Мене дуже вразили гори, скелясті, стрімкі,

Принаймні, особисто для мене, адже до цього мені доводилося бути тільки в Карпатах.

Часто звучить вираз “рай на землі”, і оцим “шматочком раю” в Криму є його заповідні місця. Це й Мармурова печера, “Долина привидів”, Нікітський ботансад, який, напевно, найпрекрасніша перлина Криму.

Який півострів без моря чи океану? Чорне море було дуже привітне, вода – тепла. І ми, 13 жовтня, після виснажливих екскурсій по

Хоча за ті 10 днів, які ми провели в Криму, я і скучила за рідними, але хотіла б повертатися знову й знову в той “куточок раю” в Україні.

- *Ви – єдина в сім'ї, хто так захоплюється туризмом, і чи передали Ви своє захоплення сину?*

- Ні, я не єдина. Першопроходцями в цьому стали мої старші сестри, і я із задоволенням пішла за ними по стежинці пригод. А потім цю стежку продовжили протоптувати всі наші діти (мої і сестер). Вони ходять у гірські, у водні,

нашим сімейним захопленням.

- Чи вважаєте Ви своє життя цікавим і повноцінним?

- Так, тому що я маю улюблену професію. Я член дружнього колективу. Маю цікаві захоплення. Усе моє життя наповнене цікавими пригодами, повноцінне, повнокровне.

Але Ольга Миколаївна не тільки завзятий турист, вона ще й чудова людина, талановитий педагог і **класний** керівник. Приходячи до школи, вона забуває про всі свої тривоги й переживання. Ця людина цілком і повністю віддається роботі та дітям. У своїх учнів вона виховує такі необхідні в подальшому житті риси характеру: доброту, ввічливість, чесність... Вона підтримує нас у наших починаннях і, зазвичай, дає дуже влучні й цінні поради. Коли ми були молодшими, то Ольга Миколаївна завжди організовувала різні дуже цікаві вистави до свят.

Але й у школі вона не забуває про свою пристрасть до туризму. Ми щороку, навіть по декілька разів на рік, їздимо в різноманітні походи. Чи то на природу до Ладані, Десни, чи то до Києва в палац "Україна", палац Спорту, чи ж у рідний Чернігів подивитися на його визначні місця. Ольга Миколаївна відкриває перед нами прекрасний світ, не жаліючи свого часу й нервів.

І хоча іноді у нас і бувають розбіжності в поглядах на ту чи іншу ситуацію, проблему, та все одно ми дуже любимо й поважаємо нашого **класного**, насправді, просто чудового керівника. І весь наш, зараз 9-А, клас дуже щасливий, що має честь знаходитись під керівництвом такої доброї та чуйної людини, **Ольги Миколаївни Іванюк**.

Юля Зеленська,
9-А кл.

Від редакції

У знаменитого педагога Амонашвілі є такий рецепт щастя: "Візьміть чашу терпіння. Налийте туди повне серце любові. Киньте дві жмені щедрості. Додайте туди ж гумору. Посипте добром, додайте якомога більше віри і все це гарно перемішайте. Потім намажте на шматок виділеного вам життя і пропонуйте всім, кого зустрінете на своєму шляху." *Усі, хто знають Ольгу Миколаївну Іванюк, погодяться, що вона будує своє щасливе життя саме за таким рецептом.*

5-й клас

перші враження

5-і класи в цьому році незвичайні, експериментальні. Ці 84 учні (5- А, 5-Б, 5-В) навчаються вже за програмою 12-річної школи. Про своїх маленьких сусідів розповідають учні 9-А класу.

Переляканими очима поглянула наша малеча на своїх старших братів і сестер, коли вперше переступила поріг нашого дому – рідної школи. Але це все минулося, вони звикли, і нова школа для них стала новим домом. Деяким учням велика школа подобається більше, ніж маленька. Довгі коридори, є де розігнатись і ..., почувши дзвоник, “полетіти” на урок. Але й уроки нашим шукачам пригод також подобаються: і образотворче мистецтво з загадковими героями їхніх малюнків, і математика з великою кількістю цифр та формул, і історія з нерозгаданими таємницями пірамід.

Що ж відповіли нам учні 5-х класів на запитання: “Що саме зацікавило вас у новій школі?” “Усе”, - такою лаконічною була їхня відповідь.

Скільки цікавого навкруги! Що знаходиться за цими дверима, а що за цими? Адже

як хочеться дізнатися, що робить Василь Юрійович з тими машинами, що постійно гурчать. Що робить Олег Анатолійович у кабінеті хімії зі своїми колбочками, з таблицею Менделєєва? Що можуть робити учні, сидячи за комп’ютером, що кроїть та шиє Алла Володимирівна в кабінеті трудового навчання? Але все це вони побачать, тільки б підрости, а зараз вони насолоджуються дитинством, ніби шукачі пригод на другій сходинці дитинства. Чому на другій? Тому що ці шукачі вже вдруге в новій школі. І попереду ще стільки цікавого та нового. Тільки очі ширше розкривай, прислухайся. І все побачиш, усе почувеш, про все дізнаєшся. Станеш освіченою, багатого духовно та інтелектуально людиною.

Учіться, 5-класники! Бажаємо вам успіхів!

*Наташа Савицька,
Марина Булавко,
9-А клас*

Випускний.

Незабаром розставання,
Скоро підем в п’ятий клас,
На останній дзвоник класом
Зберемось останній раз.
Разом ми не знали горя,
В мирі, злагоді жили.
Та ось раптом розставання,
Не такі ми, як були.
Буде в нас прощальний вечір,

Ми не хочемо його.
Нас розділять в різні класи
Вчителів нових дадуть...
А було ж нам так прекрасно,
Невже все кане в забуття?
І тектимуть сльози горя,
Назад не буде вороття...
Не забудемо ніколи,
нашу школу, перший клас!

*Юля Чабан,
Катя Білановська,
5-й клас*

П'ятикласники розмірковують над дорослим складним питанням: що таке щастя?

Я відчуваю щастя тоді, коли в мене є друзі. Я щаслива тоді, коли мене люблять батьки. Щастя – те, що я живу на світі. Я щаслива, бо навчаюся в школі. Відчуваю я щастя, коли спілкуюся з людьми. Я щаслива тим, що ми живемо в мирному куточку землі. Я щаслива, бо в мене є брат. Я відчуваю щастя тоді, коли в мене день народження. І я думаю, що все це і є щастям.

Супрун Вікторія, 5-Б кл.

Щастя – це те, що ти є на світі. Що у тебе є чудові батьки. І є у тебе рідна Батьківщина. Я рада, що я є на цьому чудовому світі. Що в мене є друг надійний, що на нього можна покластися.

Капенюк Юлія, 5-Б кл.

Фоторепортаж із вечора посвяти 9-их кл. у старшокласники

На знімках артисти з 11-Б класу.

Моя подруга

У нашому вируючому світі живуть цікаві створіння – люди. Завдяки своїм здібностям, своїй кмітливості вони змінюють себе й навколишній світ. Кожна людина є неповторною, унікальною. У кожній – є своя «родзинка». Не треба далеко ходити, щоб знайти цікаву людину.

Ось і в моєму 7-А класі, поряд зі мною, за однією партою, сидить Алла Савченко – відмінниця, піаністка, весела, розумна, працьовита, талановита. Одним словом – цікава й неповторна особистість. Алла захоплюється музикою. За весь час навчання в музичній школі вона пройшла через 6 музичних конкурсів. Із них 2 районних, 3 обласних 1- всеукраїнський.

Алла Савченко:

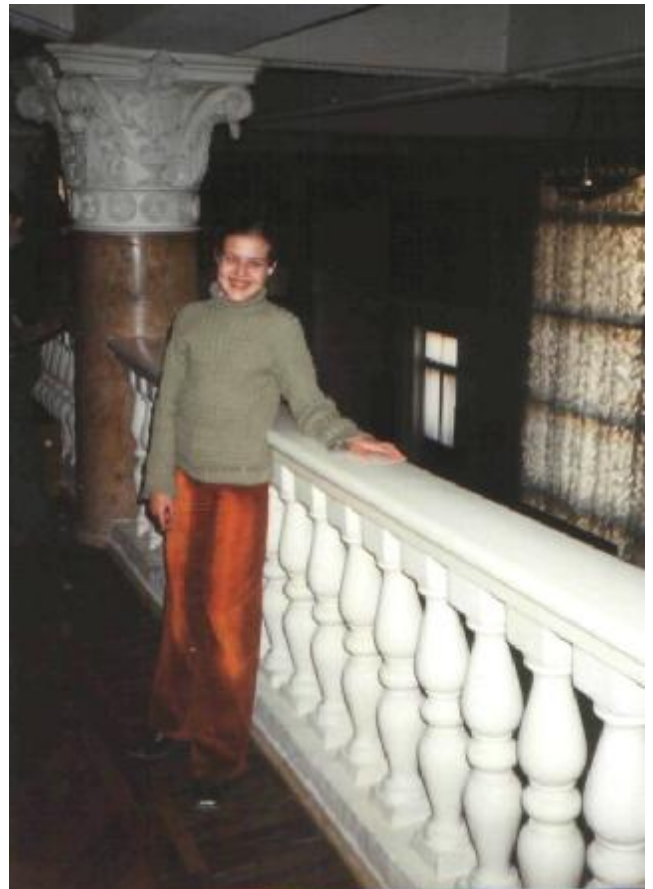
– Я пішла в музичну школу в сім років. Мені дуже хотілося грати на фортепіано, тому що в дитинстві я часто разом з батьками відвідувала концерти різних співаків і музикантів. І найбільше мені подобалася гра на фортепіано. Я пообіцяла собі, що буду грати так само гарно, як ті піаністи, яких я слухала на концертах.

І ось мрії Алли здійснилися. У цьому році вона разом із своєю подругою Аліною Качан побувала на Всеукраїнському фестивалі. Зараз Алла готується до обласного конкурсу.

Алла Савченко:

– Я нічого особливого не роблю. Просто мені подобається вчитися грі на фортепіано. Подобається грати. Помиляються ті, хто думає, що навчитися грі на роялі легко. «Хто звик трудитися, той досягне своєї мети», – говорить мені моя вчителька музики Лариса Леонідівна Снопок.

Дійсно, потрібно докласти дуже багато зусиль, проявити терпіння. Інакше музикантом не стати. Алла перед конкурсами грає по 6 годин у день, на навчання в загальноосвітній школі ледь-ледь вистачає часу. У двох школах учитися дуже важко. Моя однокласниця й подруга іноді допізна сидить над уроками. Мета Алли – вступити до вищого музичного закладу. А ще вона мріє побувати на фестивалі «Акорди Хортиці» у Запоріжжі. За всі свої досягнення Алла вдячна своїй учительці Ларисі Леонідівні та батькам.

Алла Савченко:

– Батькам вдячна за те, що піклуються про мене, підтримують, вірять в мене.

Ларисі Леонідівні дякую за те, що відкрила мені світ музики, допомогла мені проявити себе, повірити в мету та свої здібності.

Галина Вікторівна Карпенко, кл. керівник:

– Алла дуже доброзичлива дівчинка, весела, рухлива. У всьому дуже охайна. Вона всебічно розвинута дитина. Гарно вчиться, багато читає, активна в житті класу. Алла дуже чуйна дівчина, уміє співчувати, дуже переживає, коли з однокласниками трапляються прикрі випадки. Учні класу люблять її, дослухаються до її дум-

ки. Вона й дома встигає допомогти батькам по господарству.

Скільки квітів на їхньому подвір'ї! І навесні, і влітку вони милують око.

Усе це за завдяки маленькій господині.

Любов Василівна Підвербна, учитель біології:

– Старанна, наполеглива учениця. На світ дивиться розумними очима. Дуже цілеспрямована дівчина.

Вона так багато хоче знати, намагається пізнати світ, знайти відповіді на всі запитання. Здається, Алла хоче охопити все й дуже шкодує, що не вистачає на все часу.

Лариса Леонідівна Снопко, учитель музики:

– Талант – це 99% праці та 1% того, що дав Бог. Оці 99% праці і виконує Алла. Буває, що вона днями сидить за піаніно. Інакше бути не може: лише працелюбством і терпінням можна досягти висот. Алла досягне мети, вона цілеспрямовано до неї йде. Один у Алли недолік: вона надто чутлива. І я бажаю їй на майбутнє виховувати в собі характер та силу волі.

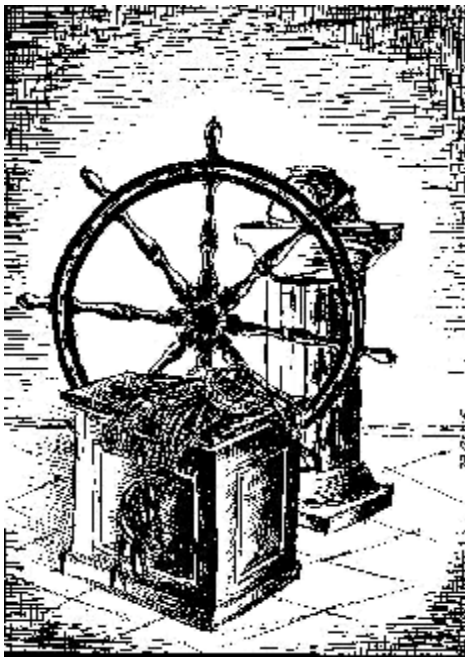
Тетяна Михайлівна Коса, учитель англійської мови:

– Алла має прекрасну пам'ять, багату уяву. Вивчення англійської мови дається їй легко. У очах дівчинки я завжди бачу зацікавленість, допитливість. Навіть найскладніші завдання вона виконує із захопленням і радістю. А як цікаво з нею спілкуватися!

Такі учні, як Алла, мрія кожного вчителя. Побільше було б таких дітей!

Ось така вона, моя подруга і однокласниця Алла Савченко. Звичайна й незвичайна, така, як усі, і не така. Мені з нею цікаво. Вона справжній друг. І я їй бажаю впевнено рухатись до своєї мети й залишатися такою, якою вона є.

Оля Мамикіна,
7-А клас

Останнє досягнення комп'ютерних технологій- Living Book («жива книжка»). За допомогою комп'ютера можна не лише читати текст і переглядати малюнки, а й чути голоси персонажа, «оживляти» ілюстрації, грати в ігри.

1993 року настав історичний перелом, коли вперше обсяг виробництва персональних комп'ютерів перевищив обсяг виробництва легкових автомобілів і досяг 35,4 мільйона одиниць.

Працевлаштування випускників 11-х класів

Куликівської ЗОШ І-ІІІ ст.

2004-2005 н.р.

11-А клас

Алексаєва Катерина	м.Чернігів, пед.університет
Баглай Марина	м.Чернігів, медучилище
Гончарук Юрій	СПТУ-30
Борщан Ірина	м. Ніжин держ.університет
Жагло Вадим	м.Ніжин, агротехн.інститут
Жук Катерина	м. Чернігів, аграрний інститут
Зубок Ілона	на обліку в КЦЗ
Іваненко Яна	м.Ірпінь, податкова академія
Кононенко Наталія	м.Ніжин, держ.університет
Корнійчик Ольга	м. Ніжин, пед.університет
Коляда Євгеній	м.Чернігів, технологічний інститут
Купріян Роман	м.Чернігів, технологічний інститут

Лисичевська Інна	м.Чернігів, аграрний інститут
Нестеренко Юлія	м.Ніжин медучилище
Опанасенко Юлія	м.Чернігів, технологічний інститут
Павленко Сніжана	м.Ніжин, медучилище
Пицолко Марина	м.Ніжин, медучилище
Примак Галина	м.Київ, авіаційний інститут
Прищепа Інна	м.Чернігів, пед.університет
Саліхов Володимир	м.Чернігів, аграрний інститут
Сергієнко Вячеслав	м.Київ, нац.університет будівництва
Стеценко Сергій	м.Ніжин, агро-техн.інститут
Хорошок Юлія	м.Чернігів, технологічний інститут
Ющенко Артем	м.Чернігів, медучилище

вузи – 17учнів
техн. - 5 учнів
СПТУ - 1 учнів
КЦЗ - 1 учень

11-Б клас

Багдавадзе Олег	СПТУ-30
Береговець Ольга	м.Ніжин держ. університет
Бабенко Віталій	СПТУ-30
Гриценко Андрій	м.Харків, технікум
Зажидько Наталія	СПТУ-30
Дзюба Інна	м.Чернігів, технікум
Йовенко Сергій	СПТУ-30
Карашук Мирослав	СПТУ-30
Лутай Світлана	м.Київ, геолого-розвід.технікум
Марусик Тетяна	м.Ніжин, медучилище
Момот Мирослав	м.Чернігів, технолог.інститут

Норчевський Роман	м.Київ, пед.університет
Полторескул Яна	м.Чернігів, регіонал.інститут
Мурза Ірина	м.Ніжин медучилище
Стеценко Тетяна	м.Київ, педуніверситет
Саприкіна Світлана	м.Ніжин, медучилище
Товстоїт Яна	м.Чернігів, інст.екон.та управл.
Трейтяк Катерина	м.Чернігів, педуніверситет
Шостак Сергій	м.Чернігів, училище №5
Брюква Андрій	СПТУ-30
Мнацаканова Анжела	м.Чернігів, училище №6

вузи - 7 учнів
СПТУ 8 учнів
техн. 6 учнів

11-В клас

Анікієнко Андрій	м.Київ, міжн.університет
Баглай Алла	м.Чернігів, медучилище
Баглай Світлана	м.Чернігів, педуніверситет
Безбородько Микола	м.Чернігів, ПТУ-16
Бойко Оксана	м.Чернігів, педуніверситет
Борисенко Наталія	м.Чернігів, педуніверситет
Дзюба Інна	м.Чернігів, медучилище
Качан Леся	м.Чернігів, педуніверситет
Корявець Віктор	м.Ніжин, держ.університет
Кузьменко Наталія	м.Чернігів, технологічний інститут
Макієнко Олег	м.Чернігів, технологічний інститут
Москалець Юлія	м.Чернігів, юрид.коледж
Мудрицький Ярослав	м.Київ, політех.університет

Нетребя Іван	м.Чернігів, коопер.техн.
Півень Юлія	м.Ніжин, медучилище
Повозник Аліна	м.Чернігів, технологічний інститут
Обелець Олена	м.Чернігів, педуніверситет
Сабадін Андрій	м.Київ, нац.агр.університет
Савенок Аліна	м.Чернігів, регіон.інститут
Сергієнко Анастасія	м.Чернігів, педуніверситет
Сало Дарина	м.Ніжин, держ.університет
Тищенко Ірина	м.Ніжин, медучилище
Фещенко Андрій	м.Київ, політ.університет
Філіпова Альона	м.Чернігів, педуніверситет
Харченко Руслан	м.Чернігів, політ.інститут

вузи 18 учнів
технікум 6 учнів
СПТУ 1 учні

ВСЬОГО:

вузи 42 учнів, техн. 17 учнів, СПТУ 10 учнів, КЦЗ 1 учень

Тут залишається наше ДИТИНСТВО

Так думають про школу, мабуть, усі випускники. У тому числі і

Яна Іваненко

Безумовно усі ми пам'ятаємо її: нашу розумну, чарівну Яну Іваненко. Президент школи, активна, ініціативна дівчина, відмінниця, наша журналістка, вона закінчила в минулому році школу й стала студенткою Національної академії державної податкової служби України.

Пропонуємо вашій увазі розмову з Яною про її сьогоденне життя-буття.

- Чи сумуєш ти за школу?
- У школі, безумовно, пройшли кращі роки мого життя. А зараз переді мною відкривається інакший, невідомий та цікавий світ. Але школа була й залишається в моєму серці. Звичайно, я сумую за школою, за вчителями, за тією доброзичливою атмосферою, що панує в школі. А найбільше сумую

за своєю класною мамою – Інною Вікторівною, яка, я вважаю, зробила надзвичайно багато як для мене, так і для мого класу. Саме вона навчила нас краще розуміти цей світ і робити все для того, щоб перед тобою відкривалися всі двері. Велике Вам спасибі!

- **Як тобі зараз живеться?**
- Тепер у моєму житті багато чого змінилося. Перш за все, студентське життя вимагає більшої відповідальності. Доводиться вставати о 6 ранку, їхати на пари тривалістю 1 год. 20 хв. (а шкільні уроки здавалися такими довгими). Зараз маємо по 3 пари на день. Після занять необхідно відвідати читальний зал, бо підручників не вистачає, а в академії дуже велике значення має самостійне опрацювання (наприклад, із 45 тем – 40 для самостійного опрацювання). Та ще більше вимагають рефератів. Найвище оцінюються самостійні реферати, а роботи з Інтернету інколи навіть не приймаються.
- **Що б ти порадила цьогорічним випускникам?**
- Випускникам скажу одне: пробуйте вступати до декількох вузів, а якщо ще не вирішили до яких саме, то прислухайтесь до порад батьків. Хай це звучить банально, але вони дійсно краще знають, що для нас краще. Я сама не вірила в це, але згодом переконалась на власному досвіді.
- **Чи важко бути студентом?**
- Для кожного по-різному. Це залежить від того, студентом якого закладу ти є. Мені, чесно кажучи, не дуже важко. Звичайно, у школі було набагато легше, але процес навчання в академії не є складним. Це пов'язано з новою кредитно - модульною системою організації навчального процесу. Ця система запроваджується на інституційному, регіональному, національному та Європейському рівнях і є однією з ключових вимог Болонської декларації. Семестр поділений на 2 тетраметри, у кожному з яких вивчається тільки по 6 предметів, тобто студенти не завантажуються великою кількістю предметів одразу, вивчають їх поступово. І це дуже зручно. Протягом триместру є можливість набирати раніш визначену кількість балів, що потім дозволяє не здавати екзаменів та заліків і отримувати оцінку «автоматом». Труднощі виникають із системою оцінювання, яка поки що є для мене не зовсім зрозумілою. Важкувато з пошуком інформації для навчання: підручники старі, мають застарілі дані, а нових практично немає.
- **Які труднощі ти зустріла і як їх переборюєш?**
- Безумовно, найбільшою складністю було саме вступити до академії. Із математики

була співбесіда, але це був звичайний письмовий екзамен з дуже складними завданнями, які не входять у шкільну програму. Дуже допомогли підготовчі курси в Чернігівському технологічному університеті та додаткові заняття з математики. Але з 12 можливих я отримала тільки 5 балів. Набагато впевненіше почували себе абітурієнти шкіл та ліцеїв із поглибленим вивченням математики. У цьому питанні наша школа йде по правильному курсу, створюючи класи з поглибленим вивченням деяких предметів. Але в цьому напрямку, я вважаю, ще дуже багато роботи. Знання з української мови мені дуже допомогли, тому що диктант також був не з легких, але я справилась із завданням і отримала 11 балів. Ця кількість балів дозволила мені вступити до академії.

На сьогодні є проблеми із житлом. Гуртожитків тільки 3, а в академії одночасно навчається більше 14 тисяч студентів. Тому гуртожитки надаються тільки малозабезпеченим та іншим пільговикам. Доводиться шукати інше житло. Мушу сказати, що ціни дуже високі, умов практично ніяких, дуже багато студентів проживає в одній кімнаті. Але я знайшла дуже гарну квартиру, хоча платити доводиться 450 грн. в місяць.

- **Розкажи, як ти вступала до університету ім. Т. Г. Шевченка?**

- Через те, що в школі я дуже любила писати статті до журналу «Ми», вирішила вступити до університету ім. Шевченка на факультет журналістики. Для медалістів пільг не було через великий конкурс (11 чоловік на місце), але як призер обласної олімпіади з мови та літератури та медаліст, я мала право на співбесіду, яка проходила в усно-письмовій формі. Спочатку ми писали диктант. Проте не було дотримано елементарних норм диктування: речення читалися один раз, не перевірялися, слова диктувалися не чітко, не дали часу навіть для перевірки. У результаті всі отримали незадовільні оцінки. Надодачу всі ми ще й почули відверті звинувачення з боку комісії в тому, що всі наші дипломи та медалі не справжні, а ми навіть не маємо елементарних знань з української мови. Потім був усний тур, задавали питання з української мови, літератури та історії. Не давали часу на підготовку, якщо ти не встиг швидко щось сказати, слідом звучало наступне запитання, а попе-

редне вважалося без відповіді. За результатами цієї «співбесіди» жодного абітурієнта не було зараховано, а побувавши на ній, я дуже розчарувалася в цьому закладі, мабуть, його ректорат залишив поза увагою звернення Президента перед початком вступних іспитів у вузах країни. Можливо, наступного року ситуація зміниться на краще, тому, якщо ви мрієте вступити саме до цього закладу, обов'язково спробуйте. Але не забувайте про творчий доробок. При прийомі документів окрема папка виділяється на «творчий доробок», де містяться вирізки з газет і журналів, у яких опубліковані ваші статті. Деякі абітурієнти навіть здавали відеозаписи з репортажами та аудіо записи з радіорепортажами. У мене ще була можливість скласти іспити на загальних підставах (з української мови – твір, літератури – усно та творчий конкурс), але дата

іспиту співпадала з датою диктанту в НАДПСУ, і я обрала академію, про що нітрохи не шкодую.

- **Чи хотіла б ти зараз бути кореспондентом журналу «Ми»?**

- Чесно кажучи, мені не вистачає зараз нашого журналу. Дуже хочеться писати статті, брати інтерв'ю, проводити опитування. У академії є газета, що випускається студентами, але поки що в мене не вистачає часу. Та, якби була можливість, то для журналу «Ми», я писала б і вночі, бо він для мене рідний. Бажаю йому подальшого розвитку.

А випускникам бажаю успішно закінчити школу, здобути всі необхідні знання і вступити до того навчального закладу, побачивши який ви скажете: «Я хочу навчатися саме тут!»

Із студенткою 1 курсу Національної академії державної податкової служби України Яною Іваненко розмовляла редактор журналу «Ми», учениця 11-В класу Оксана Назимко

Від редколегії

У нашій школі Яна залишила своє дитинство. Згадуючи про нього, хай вона «незлим тихим словом» згадує і нашу школу. Від щирого серця зичимо їй щасливого дорослого самостійного життя.

ЦЕ ЦІКАВО

У Франції створено електронну книгу. Вона компактна і працює на батарейках протягом 5 годин. Пам'ять книжки зберігає біля 30 книг по 500 сторінок кожна. Маючи мобільний телефон чи телефонну розетку, ви підключаєтесь до Інтернету і можете гуляти по віртуальному магазину, вибирати і замовляти книги. Досить провести по екрану пальцем, щоб підібрати книгу чи газету, збільшити розмір букв, знайти значення незрозумілого слова у словнику.

У добрий час, випускники!

Журнал “Ми” в кожному номері знайомить читачів із яким-небудь класом нашої школи. У 6-му номері журналу ми вирішили розповісти про тих, хто навчається поряд з нами останній рік, тобто, про одинадятикласників. Про 11-А, 11-Б та 11-В розкажуть вам учні цих класів та їхні класні керівники.

Ми ніколи не забудемо... свій 11-А

11-А... Мабуť, кожен із нас може гордо сказати: “Я навчаюся в 11-А класі, і для кожного з нас він є найкращим”. Ці 10 років – не просто час, проведений у навчанні, а час, проведений у дружньому товаристві, де кожен є твоїм другом чи подругою. Кожному із нашого класу ми можемо розповісти про свою проблему і нам допоможуть.

Звичайно, може, не все так ідеально, але перед хвилиною всього прекрасного, мізерна хвилюшка потворності просто непомітна.

Наш клас – це не просто 23 учні та 15-й кабінет, це, передусім, - 23 особистості, наш прекрасний класний керівник і вчителі, які нас навчають, та 15-й кабінет, до якого дехто з нас так звик, що вважає його власним домом.

Розповісти про будь-який колектив неможливо, не згадуючи членів цього колективу. Наш 11-А дуже своєрідний та непередбачуваний. Однокласники – зовсім різні люди, та все ж вони знаходять спільну мову.

Наприклад, наш староста, **Примак Валера**, може будь-кого змусити робити те, що доручив класний керівник. Ми тільки 2 роки тому зрозуміли, наскільки він має прекрасні організаторські здібності.

Березан Таня, Петренко Юля, Пінчук Коля, Ковальов Саша, Барканов Діма (до речі, мабуť, найрозумніший на всю школу філософ) прийшли до нас у 10-ому класі, та вони вважаються рівноправними учнями 11-А. **Петренко Юля** – це людина, яка завжди допоможе в навчанні. І як їй вдається знати відповіді на всі запитання?! **Пінчук Коля** та **Саша Ковальов** дуже гарно

малюють. Поки що вони аматори, та в майбутньому ми бажаємо професійно займатися цією справою.

Багато учнів нашого класу займаються спортом. **Костя Канавець** та **Будюк Андрій** захоплюються футболом. Доводиться навіть школу пропускати, так як матчі проходять у робочі дні. **Віталій Герасименко, Діма Давиденко, Діана Башта** займаються туризмом. Цього року їхня команда зайняла I місце на обласних змаганнях і поїхала представляти нашу область на Всеукраїнські, на яких туристи посіли III місце. Ми, як і весь район, пишаємось призерами.

Вова Близнюк, хоч рідко з'являється в класі, але все одно вважається почесним учнем 11-А класу.

Оксана Кочкіна, Яся Беда, Марина Бурмака, Іра Король, Ігор Кунтиш старанно та відповідально ставляться до обов'язків у класі. Завжди вчасно виконують доручення класного керівника.

Света Іртач та **Людя Бутко** дивують нас модними новинками в одязі. Їхня епатажність часто вражає всю школу.

Вова Ляшенко захоплюється комп'ютерами, в майбутньому, напевно, буде програмістом. Хоча його більше цікавлять комп'ютерні ігри, аніж саме програмування.

Ну, а якщо підготувати номер на шкільний вечір, заспівати чи розказати вірш, то варто звертатися до **Альони Кислої** та **Насті Жукової**. Альона дуже добре співає, а Настя чудова актриса.

Андрій Баранов добре розуміється на точних науках, навіть свою майбутню професію хоче поєднати з математикою.

Як багато можна розповідати про кожного з наших учнів, адже всі вони неповторні особистості, які мають

свою власну думку, свої погляди та переконання. Усі вони різні і водночас схожі. Усі розуміють, що минає останній рік, проведений у тісному колі однокласників, та ніхто не хоче задумуватись над цим. Кожен із нас вірить, що й після закінчення школи ми зможемо сподіватися на підтримку колишніх однокласників. Ми доведемо, що школа – це не тільки місце здобуття знань та роки, проведені в навчанні, а це й те, що назавжди закарбовує в

наших серцях поняття про справжню дружбу та взаємодопомогу.

Це важко визнати, але, мабуть, у кожного із нас ідуть мурашки по шкірі при згадці, що скоро нам доведеться розлучитися. Але, як казав один мудрий філософ: "Людина живе спогадами". Ми завжди будемо пам'ятати ці прекрасні шкільні роки: нашу класну керівницю, наших учителів, шкільні курйозні випадки, наші підготовки до шкільних вечорів.

У одному з голлівудських фільмів випускники писали в шкільному альбомі: "Мене звати... І я ніколи не забуду..." Отже, **і ми ніколи не забудемо...**

*Діана Баишта,
Віталій Герасименко,
11-А клас*

МИ або Мрії, плани 11-Б

Ось і почався новий навчальний рік. Для більшості учнів він звичайний, такий, як інші, але для нас, одинадцятикласників, – останній у школі. Ми, 11-Б клас, як одна сім'я, і через рік ця сім'я розійдеться. Школа для нас є початком

самостійного життя. По закінченні школи потрібно буде обрати свій шлях – обрати професію. Визначитися нам допомагають шкільні предмети і наші власні здібності. Ми хочемо розповісти вам, які дороги в подальшому житті оберуть наші однокласники. Почнемо розповідь з наших дорогоцінних дівчат. Ну, ось, наприклад, **Саповець Лілія, Кусій Марія, Лапко Катерина, Скрибка Юлія** в майбутньому хочуть стати юристами та захищати права знедолених. Так що, сподіваємося, без юристів не залишимося. Будуть у нас і вчителі, так що наших дітей буде кому навчати. **Чубук Марія і Масльонко Юлія** мають бажання вступити до ЧДПУ на спеціальність англійська мова. **Дзюба Юлія** хоче навчатися у НДУ ім. Гоголя на факультеті англійської мови та другої іноземної мови. Сюди прагне вступити і **Романенко Марина**, на філологічний факультет. **Турченок Ліна** – теж. Ліна також мріє про педагогічну освіту, але не вирішила, на який факультет конкретно їй вступати. **Бодяко Ярина** мріє стати психологом. **Мурай Ярослава** буде медиком. **Мельник Ірина** хоче вступити в КПІ на хіміко-технологічний факультет. **Пилипенко Яна** буде в нас авіатором, бо хоче вступати в Київський авіаційний інститут на економічний факу-

льтет. **Приходько Марина** поки що не визначилася з вибором професії.

Ну, годі про дівчат, перейдемо до наших козаків. Козаки наші ще не знають, куди податися. Але дещо вивідати нам вдалося. **Анікієнко Микола** хоче стати інженером, але куди вступати, ще не вирішив. **Корж Анатолій** мріє вступити в КПІ, на який факультет також не знає. **Марусик Вадим** не хоче далеко тікати від дому і тому буде вступати в ЧДП. **Топорець Олександр** надумав стати метеорологом і хоче вступити в Київський гідрометеорологічний університет. **Яцина Володимир** мріє про кар'єру бізнесмена. **Смаль Олександр, Товстуха Ігор та Труш Валерій** не вирішили, ким бути. **Я, Мудрицький Олег**, прагну вступити до НДУ ім. Гоголя на факультет іноземних мов. Ну а щодо співавтора **Хорошка Олександра**, то він мріє підкорити медичний інститут і стати лікарем. “Я стану хірургом і вирішу всі онкологічні проблеми”, – такі наполеонівські плани у Олександра Сергійовича.

Дехто вже зараз готується до вступу. І багато з нас вважають, що запорукою успішного вступу є підготовчі відділення при інститутах чи університетах. На такі курси їдять уже зараз майже половина нашого класу.

*Олег Мудрицький,
Олександр Хорошок,
11-Б клас*

Творіть добро,

-закликає своїх вихованців, учнів 11-В класу, Галина Миколаївна Красна, класний керівник, учитель математики, Відмінник освіти України.

Дітей, їх особисту гідність і їх потреби треба так само шанувати, як і старших, і тільки поводяться із ними лагідно, широко, розумно, як з рівними, входячи в їх спосіб думання, можна виховувати чесних, щирих, правдолюбних і справді вільних людей.

Іван Франко

Людське життя... Неповторне й звичне, радісне й сумне, сповнене глибоких переживань, солодке, як мед і гірке, як полин.

Люди, їх мільйони, усі різні й неповторні. Неповторні й різноманітні й наші учні.

Кожна дитина – немов маленьке деревце, і, як садівник плекає кожную квіточку і рослину,

так і класний керівник піклується про своїх дітей, щоб росли вони дужими, дружними і розумними громадянами, гідними імені Людини.

Усі ми в світ прийшли, щоб жити,
Добро творити на землі,
Учитись, мріяти, любити,

Навчатися, поки малі.
Щоб наше серце добрим стало,
Щоб в нім любов палка жила,
Щоб серце завжди зберігало
Любов і трішечки тепла.
Усі в цей світ прийшли, щоб жити,
Дорослі люди і малі.
Людина в світ прийшла любити,
Навчатися, поки малі.

Швидко минає дитинство. І куди лише зникає невпевненість, скутість. Дитинство змінює підлітковий вік – особлива пора людського життя, коли ти вже торкнувся сили землі, а легкі крила дитинства ще піднімають тебе в небо, де живе казка, де панує мрія.

Як часто ми – дорослі – ваші вчителі, не розуміємо вас, дітей. Не розуміємо, які емоції охоплюють чисте поле ваших уявних подвигів, як тривожно б'ється серце у кожного з вас в передчутті нового, майже дорослого світосприйняття.

І тому ми дивимося на легкий вибух непорочи, суперечок, неслухняності, як на загрозу власному розумінню добропорядності та чеснот, котрі на нашу думку, повинні повністю збігатися з нашими критеріями позитивної поведінки...

12 дівчаток і 13 юнаків – це 11-В Куликівської школи. Колектив сформувався з учнів двох дев'ятих класів. Ось чому на початку 10 класу були розбіжності в поглядах, інколи дорікання, суперечки.

Минув рік і зараз учні мого класу дружні, веселі, з почуттям гумору. Їхній девіз: «Робити, так робить. Гулять, так гулять!»

Найвища наука життя – мудрість, а найвища мудрість – бути добрим. Доброта й чуйність, уміння розділити чужий біль, вчасно підтримати у тяжку хвилину, розрадити в горі й біді – це притаманно учням 11-В класу. Недаремно ж вони одержали подяку від дирекції школи за активну участь у акції «Милосердя». Стіни нашої школи прикрашають вироби із соломки, виготовлені руками **Антончик Софії, Романенко Наталії**.

Недаремно **Назимко Оксана, Шеметун Ангеліна, Романенко Наташа, Яцина Люба** дуже люблять танцювати, бо вони ж україночки, а де, як не в танці, можна побачити українську вдачу.

Незабутими є хвилини зустрічі з **Шеметовим Сашею, Почкаєм Андрієм, Зубком Дімою, Романенко Наташею, Назимко Оксаною**, які радують слухачів своєю піснею. А яка

ж пісня без музики?! Тож, **Зубок Діма і Тишко Саша** можуть і заграти, вони учасники оркестру народних інструментів, а **Хорошок Саша** грає на гітарі.

Не забувають мої хлопці й про те, що вони майбутні захисники Вітчизни. Дуже люблять уроки ДПЮ **Прищепи Руслан, Савченко Роман, Луговський Ігор, Гавриленко Роман**. А підтвердженням цього є подяка за зайняте 2 місце у змаганнях «Ну-мо, козаченьки», присвячених Дню збройних сил України. Навчається в нашому 11-В і редактор журналу «МИ» - **Назимко Оксана**, яка вміє вільно висловлювати свою думку, має власні погляди на життя. У народі кажуть, що, хто в школі працює редактором, той в майбутньому може стати журналістом. Отже, у нас є змога перевірити цю прикмету.

Прищепи Руслан, Бурмака Саша, Гавриленко Роман, Зубок Діма, Пархоменко Саша, Баглай Сергій, Хорошок Саша, Орлов Саша, Тишко Саша дуже люблять техніку. У **Пархоменка Олександра, Гавриленка Романа, Прищепи Руслана** уже є права на водіння мотоцикла.

Антончик Софія, Тишко Саша, Луговський Ігор, Зубок Діма, Савченко Рома мають власного комп'ютера і вміють з ним працювати.

Уміють наші хлопці і відпочивати, і працювати. Під час літніх канікул зміцнили своє здоров'я, побували на морі, а після цього працювали в СФГ «Колос» **Луговський І., Гавриленко Р., Орлов О., Бурмака О.**

Старший шкільний вік – це період становлення громадянської зрілості, вік романтики, великих прагнень, юнацьких мрій. Старшокласники націлені в майбутнє, у них формуються життєві плани щодо професій, особистого життя.

Учні мого класу мріють обрати такі професії: 1 уч. – футболіста, 2 уч. – медсестри, 3 уч. – педагога, 1 уч. – електрика, 1 уч. – модельєра, 2 уч. – журналіста, 1 уч. – економіста, 4 уч. – хочуть, щоб професія була пов'язана з технікою, комп'ютерами. Решта учнів ще не визначились.

Який зміст ви вкладаєте в поняття «жити красиво»? – таке запитання поставила я своїм учням. І ось думки деяких із них.

- *На мою думку, для того, щоб жити красиво, в першу чергу, треба мати чисту совість. Коли ти знаєш, що ні в чому не винен, то це вже є початком красивого життя.*

Звичайно, матеріальні цінності також важливі, тому що кожна людина повинна красиво одягатися, ходити в театр, кіно, займатися спортом, ходити в туристичні походи. Звичайно, я хочу жити красиво. Перш за все, я маю здобути вищу освіту і влаштуватися на роботу. Можливо, що для того, щоб жити красиво, необхідно вдало одружитися.

- *Я думаю, що всі, хто з повагою ставиться до людей, веде себе пристойно, вже живуть красиво. Кожна людина будує своє життя. Щоб жити красиво, треба наполегливо вчитися, отримати вищу освіту і досягти своєї мети.*
- *Жити красиво – це бути гарною людиною, мати хороші стосунки з однокласниками, батьками. Добре вчитися, не мати шкідливих звичок, красиво одягатися. Я хочу жити красиво, а для цього потрібно гарно закінчити школу, здобути вищу освіту, поставити мету й досягти її.*
- *Жити красиво – значить займатися спортом, щоб зміцнити здоров'я, мати люблячих батьків і жити так, щоб тебе поважа-*

ли інші. Я вважаю, що людина сама будує своє життя. А для того, щоб жити, як бажаєш, потрібно мати силу волі, терпіння і розум. Я хочу жити красиво.

- *На мою думку, «жити красиво» - не значить бути багатим чи красивим, сильним чи слабким. Красиво жити – це мати вірних друзів, бути добрим із близькими і знайомими.*

Завершуючи розповідь про моїх учнів, хочу сказати:

- **Творіть добро для тих, хто поруч йде,
Хто ділить хліб із вами чесно – навпіл.
Єдиного навчіться – віддавати,
Не бійтеся, ніщо не пропаде,
Ніщо не піде в тлін, траву –
Повернеться, умножено стократно.
На те воно й добро, щоб проростати,
Тому й людське, що люди ним живуть.
І може, тому розквітають квіти,
Перед якими відступає зло.
Творіть добро! Творіть, творіть добро,
На те ми й люди, щоб добро творити!**

Ось такі КЛАСНІ керівники працюють у нашій школі. Такі вчителі, як Галина Миколаївна, довіряють дітям, поважають їх і ніколи не виховують на основі страху чи приниження. Вони розвивають у дитині творчі імпульси, прищеплюють віру і люблять кожного із своїх учнів.

Ми зробили правильний вибір!

У цьому впевнені молоді вчителі англійської мови Ірина Анатоліївна Гуз і Наталія Віталіївна Мулач.

Ірина Анатоліївна:

– Декілька років тому перед вступом до університету я вже була впевнена в правильності вибору своєї професії так само, як впевнена й зараз.

Жодна інша професія не приваблювала мене так, як професія вчителя. За п'ять років навчання ніякі труднощі й проблеми студентського життя жодного разу не викликали сумнівів у тому, чи правильну дорогу я обрала. Ще з шкільних років мені хотілось бути схожою на сво-

їх учителів, користуватися повагою та авторитетом серед учнів, бути мудрим наставником і водночас добрим другом для них, хотілося навчати дітей усьому тому, чому навчали в свій час мене.

Промайнули шкільні роки й роки студентства, минуло декілька років роботи в іншій школі, і ось, нарешті, я там, звідки починалися мої мрії. Мета досягнута, мрія стала реальністю. Я – учителька.

Один із перших своїх уроків у Куликівській школі я провела в тому самому класі, у якому пройшов мій власний перший урок. Я дивилася на маленьких учнів і згадувала свою вчительку, свої перші враження від уроків. І ось: та ж сама школа, той самий клас, але враження вже інші. Це – враження вчителя, який усвідомлює, яка відповідальність лежить на його плечах.

Багато змінилося, я вже не учениця, а вчителька. Та не змінилося головне – мої колишні вчителі так і залишилися моїми вчителями, наставниками, радниками. Вони тепло прийняли мене в своє коло, повірили в мої сили, доручили таку складну й важливу роботу. І хочеться запевнити, що я докладу всіх зусиль аби виправдати цю довіру. Я не розчарована в своєму виборі і намагаюся не розчарувати інших.

Наталія Віталіївна:

– Я лише зараз зрозуміла, яка це важлива і відповідальна професія – професія вчителя. раніше я вважала, що вчитель прийшов до школи, провів урок і все, і єдине, що йому було потрібне, це знати те, чого учень не знає.

Уже навчаючись в університеті, я почала розуміти, як це важко бути вчителем. Потрібно не тільки добре знати матеріал, який викладаєш, але й зробити все можливе, щоб учні хотіли його ви-

вчити, отже треба бути ще й психологом.

Але все, що було в школі, в університеті не йде ні в яке порівняння із труднощами, з якими я зіткнулася в реальній роботі. Діти такі різні, один учень добре засвоює матеріал з першого разу, іншому потрібно повторювати те саме декілька разів, третьому потрібно ще й вдома повторювати пройдений матеріал. Отже, до кожного учня вчитель має знайти індивідуальний підхід, а цього в університеті не навчали, це приходить тільки з досвідом.

Коли йдеш на урок, потрібно бути усміхненою, незважаючи ні на які негаразди у власному житті, оскільки діти спостережливі.

Важко бути вчителем. Це клопітка робота: і в школі, і вдома при підготовці до уроків. У вчителя ненормований робочий час. Зошити, книжки, розмови з батьками, з учнями. Важко, але цікаво. І я, як і моя колега Ірина Анатоліївна, не шкодую, що вибрала професію вчителя.

Знайдомтесь: «МИ»

**«МИ» - це журнал Куликівської школи.
Це шкільний гурток юних журналістів.**

Майбутні журналісти нашої газети «Сіверщина», всеукраїнських газет, телеканалів і радіо — зовсім недалеко від Чернігова, у районному центрі Куликівка. У селищній середній школі. У гуртку, чи школі юних журналістів. Керує ним учителька мови і літератури Любов Андріївна Грінченко.

Юні журналісти — люди досить практичні в тому розумінні, що не стали довго мудрувати й теоретизувати, а одразу взялися видавати власний журнал! Ось так! Журнал Куликівської школи "МИ". Щойно вийшов уже його п'ятий номер. 30 сторінок тексту. Чудова комп'ютерна верстка, багато ілюстрацій. Темі — найрізноманітніші, як і саме життя. Починаючи від високої політики, і до таких тем, як кохання, поезія, шкільний гумор.

Нещодавно у школі відбулася цікава зустріч. Урок для юних журналістів провів їх земляк, редактор газети "Сіверщина" Петро Антоненко. Урок пройшов у жанрі інтерв'ю. Тільки на цей раз редактору довелося цілу годину відповідати на запитання, а задавали їх школярі. По завершенні уроку і зроблено цей знімок.

На фото зліва направо — Юля Зеленська, Діма Барканов, Оксана Назимко (редактор журналу "МИ"). «Сіверщина», 22 квітня 2005р.

Артек став реальністю

Цього року мені випала можливість побувати в Міжнародному дитячому центрі «Артек». «Артек» - це якась непрочитана книга, у якій кожна дитина - сторінка, і на цих сторінках написані якісь нові, дивовижні відкриття.

Чорне море, берег Криму - тут знаходиться Артек. Корисне повітря біля моря дуже важливе для організму людини. Тут дитина може відпочити, набратися сил для нового навчального року.

Артек - це центр, на території якого знаходяться аж 10 таборів. Я відпочивала у Лазурному. На мою думку, це найкращий табір. Там дуже гарна природа! Наш табір має дуже вели-

ку територію. Якщо людина не була там, то вона заблудиться. У таборі нас розподіляють по загонах. Усього їх 12. У Лазурному 4 дачі: зелена, червона, синя й жовта.

Розпорядок дня в таборі змінювався кожного дня/ Були дуже цікаві ігри, екскурсії, походи. Майже кожного ранку ми їздили до школи на автобусі. Артеківська школа - дивовижна. Вона одна із кращих у Європі. Має сучасне обладнання, є всі умови для навчання!

Одним словом, Артек - це просто мрія, казка, у якій хочеться забути про всі негаразди й просто весело жити!

**Яна ДОРОХОВА, юнкор 8-А класу.
«Поліська правда»**

Осінь

Ще зовсім недавно осінь була золотою. Ясне сонце обігрівало своїми променями землю й людей, дарувало жовто-золоте, подекуди червоно-багряне листя деревам, кущам. А сьогодні осінь плаче дощем. Дощ такий холодний, непривітний. Від нього зябко, незатишно. Холодні жовтневі ранки нагадують, що не за го-

рами й зима. А нам так хочеться літнього тепла, так сумно за канікулами, літніми розвагами. Красуне-осене, не поспішай прощатися, подаруй нам трохи сонечка й тепла. Хай осінні канікули будуть зігріті твоєю ласкою, принесуть нам радість і задоволення.

Володимир Корж,
Дмитро Гушин,
-юнкори 8-А кл
Куликівської ЗОШ.
“Поліська правда”

-РІДНА МОВА-

Слово-мовний знак культури.

“Без поваги, без любові до рідного слова не може бути ні освіченої людської вихованості, ні духовної культури,”- писав В.О.Сухомлинський.

Щоб оволодіти високою культурою мовлення, потрібно активно розвивати свою мову: усно й письмово викладати думки, виправляти себе, перебудовувати сказане, шукати найкращі й найдоцільніші варіанти висловлювання. Треба вслухатися в живу мову, вдумливо читати художню, наукову й політичну літературу, звертаючи увагу на вживання окремих слів, на особливо вдалі висловлювання, на побудову речень, користуватися словником.

Часто ми стаємо свідками, коли кажуть: “Яка різниця, як говориш?” Виявляється, що люди, які недбало ставляться до своєї мови, позбавлені й почуття власної гідності. Адже правильна, багата, дохідлива мова – не тільки ефективний засіб передачі та сприймання думок та образів, це й вияв поваги до людей, з якими спілкуємося, до народу, який створив цю мову.

Нам потрібно навчитися спілкуватися, завжди усвідомлювати силу сказаного слова. А ми іноді не задумуємося над тим, чи доречно вжили те чи інше слово в реченні. Наприклад, кажемо: **“Я вибачаюся.”** А слово **вибачаюся** має у своєму складі колишній займенник **ся**, що був формою від **себе**. Виходить, що людина, кажучи **“вибачаюся”** ніби вибачає саму себе, хоч насправді вважає, що завинила перед кимось. Треба казати: **“Вибачте мені, пробачте, даруйте, перепрошую.”**

Ненормативним є вислів **“Я хочу вибачитися”** чи **“За цей учинок треба вибачитися.”** Грамотно: **“Треба попросити вибачення”, “Треба перепросити.”**

Коли можна сказати **“Я простила”**. Українське слово **простити** вживається в значенні **“відпустити комусь гріхи”, “помилювати когось”,** рідше **“вибачити комусь”** і пов’язується з таким словом як **прощення.**

Якщо українець скаже: **“Я простила, маю високу температуру”,** - він втратив здатність відчувати значення слова, стає “глухим” до мови. Потрібно: **“Я застудилася (простудилася), у мене висока температура.”**

Через пресу, радіо, телевізор ідуть та закріплюються в мовній свідомості носіїв мови ненормативні фрази **“він нічого не вартує”, “не вартує нашої уваги”** та інше. Вибити собі з голови неправильні сполучення дуже просто: **вартує** треба пов’язати зі словом **варта, вартувати, стерегти, охороняти.** Потрібно знати, що російська дієслівна форма **стоит** має в українській мові відповідник не дієслово, а прикметник.

Порівняйте фрази:

Один стоить трьох
Стоить вниманню
Стоить напам'ятувати
Чого тебе стоить
это сделать

Один вартий трьох
Заслужує на повагу, вартий уваги
Варто нагадати
Невже тобі важко це зробити

Українське слово **зустрічатися** помилково вживають як відповідник до всіх значень російського **встречаться**. Подумаймо та зробимо висновок: зустрічаються тоді, коли є якась зустріч. Речення “У книзі зустрічаються цікаві факти”, “Він зустрівся із труднощами” неприродні, хоч усі слова українські.

Можливий варіант “У книзі трапляються цікаві факти”, “Маю труднощі”. А коли зустрічаються? Наприклад, можуть зустрітися люди: “зустрілися спортсмени”, “вони зустрілися, щоб поговорити”.

Можна сказати: “Зустрівся поглядом з колючими очима”. Тож будьмо уважними та дбаймо, щоб, як писав Антоненко-Давидович, не зустрілися без зустрічі.

Спілкуючись один з одним, ми часто вживаємо подані слова, сполучення і не завжди задумуємося над тим, чи правильно ми говоримо.

Неправильно

Всього доброго
Удачі Вам
Пробачте мене, мамо
Вибачаюсь, яка слідуєча
зупинка?

Пока
Будьте добрі, подвиньтесь.

Здоров'я бажаю
Можна підсісти
З приїздом
Привіт

Перевір себе

Правильно

На все добре
Хай Вам щастить(таланить)
Пробач мені, мамо
Вибачте (перепрошую) скажіть,
будь ласка, яка наступна зупинка?

До зустрічі, бувай
Будь ласка, (прошу Вас) посуньтесь.

Зичу здоров'я
Можна сісти біля вас?
Раді, що повернулися
Вітаємо. Привіт, здоров.

*Матеріал підготувала вчителька
української мови Г. В. Карпенко*

У ПЛАНАХ

Саме оцифрування очікує українські бібліотеки в найближчі один-п'ять років, зійшлися на думці фахівці під час Другої міжнародної науково-практичної конференції в Державній науково-технічній бібліотеці України. Останній, до речі, 27 вересня виповнилося 70 років. Бібліотека – одна з найбільших у країні, має багатогалузевий фонд науково-технічної літератури і документації, фонд вітчизняних та зарубіжних книг та періодичних видань науково-технічного спрямування. «Не всі книжки бувають у потрібній кількості у фондах, деякі з часом псуються, — говорить «УМ» директор бібліотеки Леонід Ніколаєнко. — Саме для цього і потрібне оцифрування книжок, коли інформація записується на компакт-диск. Останній зберігається в бібліотеці, а з нього на сайті вивішується книжка чи документ. Ця ідея обіцяє виправдати себе. Адже на сьогодні зареєстровано 51,2 тисячі користувачів веб-сайту бібліотеки (для порівняння: відвідує бібліотеку 16,3 тисячі читачів)».

Проблемою оцифрування своїх фондів зацікавилися також Національна парламентська бібліотека України Національна бібліотека України ім. В. Вернадського.

Уроки туризму

Учні нашої школи, члени турклубу «Вогнище», вивчають географію, самотужки долаючи гірські хребти, проходячи справжню «школу життя» в туристичних походах.

Мабуть, немає такої людини, яку б не вабила одна з перлин нашої природи - Крим. Туристські стежки нашого турклубу «Вогнище» ніколи не обминають цього прекрасного куточка України. Ось і цієї осені ми знову вирушили в похід до неповторних кримських пейзажів.

Описати Крим неможливо. Тут кожен окремий куточок має свою відмінність. Нашій групі вдалося побачити лише маленьку його часточку, проте це залишиться надовго в пам'яті.

Ми бачили фантастичні карстові фігури Мармурової печери, оцінили красвиди з вер-

шини плато Чатир-Дагу, поринули в таємничість Долини привидів на г. Демерджі, помилувалися розмаїттям барв осені, побували біля відомого всім Нікулінського горіху, де колись знімалась «Кавказька полонянка», і звичайно ж, купалися в морі. Усе це доповнювалося чудовими вечорами біля вогнища, а також багатьорими туристськими піснями.

Було нелегко лізти з рюкзаком за плечима вгору, але, коли ти стоїш на самісінькій вершині і бачиш під собою просто неземну красу, ти розумієш, що воно того коштує, що заради таких моментів варто жити...

Від щирого серця ми дякуємо турклубу «Вогнище» і керівникам походу за чудову та веселу подорож.

*Дарина Лук'янець,
10-А кл.*

Відповідь на головоломку з форзацу:
Куріння шкідливе для здоров'я. Пам'ятай про це, друже!

Усі професії важливі, усі професії потрібні.

“Ким бути?” – це питання завжди ставлять перед собою молоді люди у віці 15 – 17 років. І буває, що відповісти на нього не так вже й просто.

Вибір професії – один із важливих моментів життя кожної людини. Негативні результати неправильно вибраної професії зачіпають як саму людину, так і все суспільство.

Часом рішення про вибір професії юнаки та дівчата приймають випадково, часто будучи на поведі у батьків, бабусь і дідусів, знайомих або друзів. У результаті може статися так, що декілька кращих років життя витрачається марно, не приносячи задоволення, і лише потім (інколи занадто пізно) приходить усвідомлення допущеної помилки.

Як же запобігти невірному вибору професії?

Робота з профорієнтацією й допомога учням в усвідомленому виборі професій – одна із важливих сторін роботи психолога. Давно ві-

домо, що різні види діяльності вимагають від людини різних якостей, якими не всі володіють в однаковій мірі. Тому одне з основних завдань нашого часу – спробувати визначити, які з цих якостей у молодій людини розвинуті найкращим чином і в діяльності якого типу вона змогла б досягти найбільшого успіху.

Психологом школи була запропонована учням старших класів (11-А,Б,В та 10-А) орієнтаційно-діагностична анкета інтересів (ОДАНІ –2.)

На основі методики ОДАНІ –2 можна виявити групи профільних інтересів учня або сфери визначення ним переваг чи відмов від певних профілів і професій. Методика дозволяє розглянути профіль інтересів, виявити їхню широту, виділити певний перелік інтересів, а в ньому – провідні й супутні інтереси. Оцінка прояву того чи іншого інтересу здійснюється кількістю, що дає можливість ранжувати інтереси, порівнювати їх.

Результати діагностування:

Діагностовано 83 учня, із них 39 юнаків та 44 дівчини.

11-А

хлопці (10 учнів)		дівчата (14учнів)	
інтерес до професії	змішані інтереси	інтерес до професії	змішані інтереси
4учні – спорт; 1учень – електро- та радіотехніка; 1учень – географія;	1уч. – біологія, сфера обслуговування, військова справа; 1уч. – географія, історія, психологія та філософія; 1уч. – сфера обслуговування, спорт; 1уч. –електро- та радіотехніка	1уч. – біологія; 1уч. – географія; 2уч.- медицина; 1уч. – педагогіка; 1уч. – психологія та філософія; 2уч. – сфера обслуговування	1уч. –сфера обслуговування, мистецтво, медицина; 1уч. – педагогіка, психологія, філософія; 1уч. – біологія, географія, історія, військова справа

11-Б

хлопці (9учнів)		дівчата (9учнів)	
інтерес до професії	змішані інтереси	інтерес до професії	змішані інтереси
1уч. – хімія; 2уч. – мистецтво та радіотехніка; 2уч. – спорт; 1уч. – історія; 1уч. – медицина	1уч. – військова справа та спорт; 1уч. – географія та спорт	1уч. – педагогіка; 2уч. – історія; 2уч. – мистецтво; 1уч. – медицина; 1уч. – психологія та філософія	2уч. – медицина та педагогіка; 1уч. – біологія, медицина

11-В

хлопці (10учнів)		дівчата(8учнів)	
інтереси до професій	змішані інтереси	інтереси до професій	змішані інтереси
5уч. – спорт; 1уч. – техніка; 1уч. – електро- та радіотехніка;	1уч. –техніка, спорт; 1уч. – електро- та радіотехніка, техніка, військова справа;	3уч. – медицина; 3уч. – сфера обслуговування;	1уч. – мистецтво, спорт; 1уч. філологія, мистецтво; 1уч. – педагогіка, психологія та філософія;

10-А

Хлопці (10 учнів)		Дівчата(16 учнів)	
Інтереси до професій	Змішані інтереси	Інтереси до професій	Змішані інтереси
5уч. - спорт; 1уч. - військова справа; 3уч. – електро- та радіотехніка;	1уч. - біологія, медицина, географія;	1уч. - бізнес; 1уч. - спорт; 1уч. психологія та філософія; 3уч. - мистецтво; 1уч. - педагогіка; 1уч. історія; 1уч. - медицина; 4уч. - сфера обслуговування;	1уч. - географія, спорт; 1уч. - географія, педагогіка, сфера обслуговування; 1уч. - медицина, сфера обслуговування, педагогіка;

*Т. А. Динник,
психолог школи*

Колись на пагорбі зелене
 Красиве дерево росло,
 У буйнім цвіті кучеряве,
 купалося на сонці і росло.
 Воно цвіло й душа його
 Жила в любові і теплі...
 Та тут нізвідки взявся вітер,
 Не стало листя на гіллі,
 Не стало...Дерево упало.
 І зник медовий запах трав,
 Так і людей, і душі наші,
 І радість нашу СНІД забрав.
 А скільки молодих, красивих
 СНІД забирає в небуття,
 Немов зламав красиву квітку,
 Бо вже не буде їм життя.
 Як страшно, Боже, помирати,
 Світ залишати молодим,
 Не пережить цієї втрати
 І не сховатись ні за чим.
 А сльози – ті гіркі сльози...
 Як страшно глянути на них,
 На тих, які від СНІДу сохнуть,
 А як багато їх таких.
 Душа немовби завмирає,
 А сльози, мов потік, з очей.
 Ніхто про їхній біль не знає,
 Про біль недоспаних ночей.
 Чума ХХ століття,
 Вона вбиває молодих,
 А ми від них повідвертались
 І нас нема, нема для них.
 Вони ж чекають від нас ласки
 І трішки із душі добра
 Давайте хворим допоможем,
 Дамо їм максимум тепла.

Обелець Альона,
 випускниця 2005 р.
 Куликівська ЗОШ І-ІІІ ступенів

Інформація

У Куликівській школі з 31.10.05 по 07.11.05р. проходив тиждень психологічної служби під назвою «Пізнавши себе - пізнаєш весь світ». Вже стало традицією проводити такі тижні разом із Районним Центром соціальних служб для сім'ї, дітей, та молоді (РЦСССДН).

Учням було запропоновано такі заходи:

- Бесіда з тестуванням «Хочеш мати друга - навчись другом бути» - 5, 7, 8кл.
- Бесіда «Світ професій», 11кл.
- Наука про звичайнісінькі діла. Уроки розвитку учнів молодшої школи. 1-2кл.
- Урок-гра для учнів 3-4кл.
- Заняття з корекції страхів 1-кл.
- Робота психологічного консультативного пункту для батьків, учнів, педагогів.

- Скринька довіри для учнів (де діти в анонімній формі задавали наболілі питання).
- Тренінгові вправи. Бесіда « Культура спілкування» - уч. 9-А кл. (Ковальова А. П.)
- «Проблеми спілкування з тренінговими вправами» - 9-Б, 11-В кл.
- Тренінг за програмою « Діагноз» для учнів 7-А кл. (Кузьменко О. В.)
- Бесіда з профілактики тютюнопаління з учнями 8-Б кл. (Карпенко В. П.)
- Бесіда «Інфекційні хвороби» (Запорожець В. І.) 10-А, 9-А кл.
- Бесіда «Крок до прірви» 5-Б, 7-Б кл. (Бабак В. Г.)
- «Ненароджені хочуть жити», лекція з відео матеріалом для учні 11-А та 11-Б кл (Карпенко В. П.)
- Лекція «Інфекційні хвороби» 11-Б кл. (Зверєва О. С.)

*Т. А. Динник,
психолог школи.*

П'ЮТЬ БАТЬКИ—СТРАЖДАЮТЬ ДІТИ

«Добрий приклад кращий від ста слів», — говорить народна мудрість. Особливо велика виховна сила прикладу. У сім'ях, де є діти, приклад старших як метод виховання займає провідне місце. Це відзначали багато великих, педагогів. Зокрема Н. К. Крупська писала що дитина завжди буде когось наслідувати — старшого брата, більш сильного чи розумного товариша, матір, батька і т. д. Наслідкування — це для дитини така ж необхідність, як самостійна творчість. Це явище легко пояснити: діти бачать в дорослих захист, опору, хочуть відчувати з їх боку турботливість і ласку, прагнуть бути схожими на них. Малята хочуть швидше вирости і стати такими, як тато і мама. Тому поведінка старших привертає пильну увагу дітей, викликає бажання наслідувати.

На жаль, далеко не завжди діти мають гідний приклад для наслідування.

У сім'ї торжество. Стіл заставлений наїдками, іскриться в пляшках вино. Разом з батьками і гостями радісну подію відзначають і діти. В їх чарки щедро наливають лимонад і пропонують поцюкатись. **Подібна гра в застілля — небезпечна.** Вона сприяє виробленню у дитини позитивного ставлення до вживання алкогольних напоїв. Давно відомо: пити людина починає головним чином під впливом навколишнього середовища. **Небезпека ще і в тому, що діти й підлітки звикають до спиртного значно швидше, ніж дорослі.**

Буває і таке: садовлячи неповнолітнього сина за загальний стіл, мама наливає йому не лимонад, а вино, не підозрюючи, що завдає тим самим неоправданної шкоди здоров'ю власного чада.

Дослідження підтверджують: з десяти дітей, знайомих зі смаком алкоголю, дев'ять одержують першу в своєму житті чарку з рук дорослих. Тим часом, ще незміцнілий організм дитини дуже чут-

ливий до дії спиртного, причому найбільш вразливою є центральна нервова система (перш за все, головний мозок). Діти, які вживають з раннього віку вино, пиво та інші, здавалося б, легкі алкогольні напої, стають подразливими, скаржаться на головні болі, неспокійно сплять, швидко стомлюються. У них порушується обмін речовин, може розвиватися неокрів'я, спостерігається затримка росту і фізичного розвитку. Знижуються і розумові здібності, послаблюється пам'ять, порушується логічне мислення. Після прийому навіть невеликої дози спиртного школярі нездатні вивчити навіть вірша, переказати зміст літературного твору, розв'язати неважну арифметичну задачу.

Підступність алкоголю по відношенню до дитячого організму полягає ще і в тому, що він здатний викликати до себе потяг і швидке звикання. **Щоб уникнути таких небезпечних наслідків, батьки зобов'язані активно формувати у своїх дітей негативне ставлення до спиртного.** Справа в тому, що переконання, одержані дитиною в сім'ї змалку, значною мірою визначають її поведінку у старшому віці. Практика підтверджує: якщо у людини ще в дитинстві вироблено негативне ставлення до алкоголю, то і, ставши дорослим, вона, навіть опинившись в екстремальній ситуації, не буде ним зловживати.

Повторюю: у дітей дуже сильно проявляється прагнення до наслідування тих, кого вони більше люблять, насамперед мами й тата. **Тому батьки повинні відмовитися від вживання алкогольних напоїв у присутності дітей.** Ні в якому разі не слід робити дітей свідками хмільного застілля, оскільки подібне розкладає особистість маленької людини.

Отож, діти весь час дивляться на нас, беруть з нас приклад. Цього не можна забувати, якщо ми хочемо виростити їх здоровими і щасливими.

Із газети

Дівчата!

Не куріть! Не нищіть своє здоров'я, свою красу й здоров'я своїх майбутніх дітей!

На превеликий жаль, ряди курців постійно поповнюються за рахунок дівчат і жінок. Куріння серед дівчат пов'язане з модою. Щоб бути модною і сучасною, дівчина поступово втягується в куріння сигарет.

Жіночий організм спадково менш стійкий до отруйних речовин, тому існує більший ризик захворіти на різноманітні хвороби, спричинені курінням.

Коли жінка курить, вона багато втрачає з естетичної сторони. Тютюновий дим спотворює, нівечить красу жінки і сприяє передчасному старінню. Через кілька років від початку куріння шкіра втрачає еластичність, з'являються зморшки, емаль зубів пошкоджується тютюновим дьогтем, зуби жовтіють, шкіра землисто-жовтого відтінку, голос стає приглушеним і грубим.

Жінка-курець набуває чоловікоподібного вигляду, старіє на 10-15 років раніше від своїх ровесниць. Нерідко вона стає грубою, зухвалою, дратівливою, втрачає жіночу привабливість.

Під впливом нікотину змінюється регуляція складних біологічних процесів у статевій сфері жінки, зокрема пригнічується продукція статевих гормонів. У жінки-курця знижується статевий потяг, порушується менструальний цикл, відзначаються посилені маткові кровотечі. Збільшується захворюваність на хронічні

запальні процеси статевих органів. **Зрештою, у частини жінок розвивається безпліддя, передчасно настає клімакс.**

Якщо жінка курить під час вагітності, то виникають дистрофічні зміни в судинній системі артерій і вен плаценти. Погіршується постачання кисню і харчових продуктів, а це позначається на рості і розвитку майбутньої дитини. Діючи на статевий гормон, нікотин може викликати переривання вагітності у перші місяці. На ембріональний розвиток плоду діють нікотин та його похідні. **Саме тому у жінок-курців бувають передчасні пологи, переривання вагітності, у них високий процент мертвонароджень і післяпологові смерті новонароджених.**

У два рази збільшуються передчасні пологи, а мертвонародженість у 4-5 разів частіша. У заядлих курців діти схильні до корчів, нерідко в таких дітей буває епілепсія. Народжені діти ростуть кволими, часто хворіють, відстають у фізичному та психічному розвитку. Нікотин і його продукти переходять у молоко матері. Куріння впливає на здатність жінки бути матір'ю. Кожна дівчина-майбутня мати, повинна усвідомлювати, на який ризик вона йде, легковажно піддаючись моді. **Якби майбутня дитина розуміла, чим їй загрожує викурена майбутньою мамою цигарка, вона просто закричала б: « Не кури, мамо!»**

Експериментами встановлено, що у 70 % мишей, які вдихали тютюновий дим, розвинулися злоякісні пухлини легенів.

*Матеріал підготувала
Софія Антончик із 11-В кл.
разом зі своєю мамою
головним лікарем ЦРЛ
Л. Д. Дмитришиною.*

- Тютюновий дим містить велику кількість шкідливих речовин: нікотин, чадний газ, синильну кислоту, аміак, формальдегід та ін. Особливо шкідливим вважається бензопірен, який має канцерогенний ефект (можуть утворитися ракові та інші пухлини).
- **Курець шкодить не лише собі, а й навколишнім: людина, яка провела годину в накуреному приміщенні, отруюється так само, як людина, що викурила 4 сигарети. Рідні й близькі не зі своєї вини стають «пасивними курцями».**
- Німецькі вчені обстежили 656 жінок, що курять, і понад 5 тисяч тих, хто уникає куріння. З'ясувалося, що перші старіють майже у 10 разів швидше.

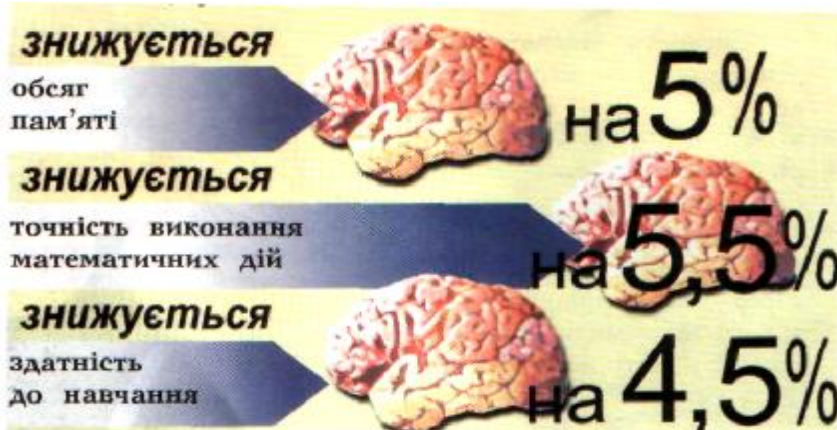

В Англії, де курило майже 75 % чоловіків, рак легенів зареєстровано навіть у собак, господарі яких не розлучалися з сигаретами.

95 із 100 хворих на туберкульоз перед початком захворювання курили.

Через 25 років кожної хвилини помиратиме у світі не 8 курців, як сьогодні, а 20. Це порівнюється до кількості жертв щоденних катастроф 25 цивільних пасажирських лайнерів середньої місткості, коли гинуть усі без винятку пасажери.
Чи сіли б ви свідомо в приречений на загибель літак?

Доки людина здорова, вона не думає про здоров'я, а сприймає його як щось належне. І лише захворівши, починає усвідомлювати, яке це багатство – бути здоровим!

ПОСМІХНІТЬСЯ

Слова з помилками:

Бісактриса	Комбайнегр
Пройдюсер	Байкалавр
Дикозавр	Бентиллятор
Дельфінт	Кетчуб
Молеакула	Кинозламка
Тюльплан	Вертихвіртка
Слон-трава	Каркулятор
Какао-бобри	Вертинирар
Пепікан	Шахвіст
Відеокролик	Менезжер
Чорногроз	Мординатор
Кораловий гриф	Влада на місяцях
Заробітчанин	Рок-груба

Запитання - відповідь

- У чому полягає закон збереження енергії?
- Виходиш – вимикай світло!
- ***
- Що таке “крилате слово”?
- Це слово, яке в одне вухо влітає, а з другого вилітає.
- ***
- Що таке ринкові відносини?
- Це коли зароблені гроші відносять на ринок.
- ***
- Що таке досвід?
- Це школа, де дізнаєшся, яким дурним був раніше.
- ***
- Чи освічена наша країна?
- Так, адже у нас навіть безробітних готують у вищих навчальних закладах.
- ***
- Яка різниця між песимістом і оптимістом?
- Оптимісти вірять, песимісти знають.
- Оптиміст – це той, хто на останні копійки купляє гаманець.
- Оптиміст – це той, хто навіть на цвинтарі замість хрестів бачить плюси.
-

- Чим відрізняються чутки від офіційних повідомлень?
- Чуткам люди звикли вірити.

Анекдоти:

Студент прийшов на іспит:

- Знаєш?
- Знаю.
- Що знаєш?
- Предмет.
- Який предмет?
- Який здаю.
- А який здаєш?
- Ну, це ви вже чіпляєтесь.

- Ти бачив сон про мавпочок і гіпопотама?
- Ні.
- Обов'язково подивись. Класний сон!

Посадили собаку охороняти машину.
Ранком прийшли – коліс немає. На склі записка: “Собаку не лайте, вона гавкала”.

Із зоопарку втік сторож... Хоча, можливо, тигри щось недоговорюють.

Хлопчик молиться перед сном Богові: - Господи, зроби, будь ласка, так, щоб із сьогоднішнього дня Анкара була столицею Фінляндії!
Мати:

- Синку, що за прохання? Що сталося?
- Так я написав у контрольній із географії.

Прапорщик іде плацом і тягне за собою мотузку. Його зупиняє начальник штабу:

- Пане прапорщику, навіщо ви за собою постійно мотузку тягнете?
- А що ж мені, поперед себе штовхати?

Сторінку підготували:
Аліна Дзюба, Жанна Білошенко.
9-А клас.